

L'aprenentatge lingüístic

JAUME VALLCORBA I ROCOSA

Què ho deu fer que trobem ara i adés, ací i allà, textos redactats amb paraules catalanes però construïts a la castellana?

Evidentment que textos d'aquesta mena són conseqüència de llegir habitualment en castellà i d'haver-hi estudiat. El pes de la llengua amb què hem fet els estudis és crucial. Perquè memoritzem les frases, dominats per les construccions amb què són redactades les lliçons que hem estudiat. Després, sotmesos a aquella sintaxi seva, les recitem al professor.

Per això, les característiques de la llengua amb la qual enraonen els pobles escolaritzats és la decisivament influïda per la llengua escrita dels textos, sobretot els d'estudi. Els pobles cultes, doncs, han enriquit el vocabulari i han consolidat la sintaxi a còpia d'imitar la llengua normativa i acadèmica de l'escola. *En aquests pobles il·lustrats la llengua parlada imita la llengua escrita; és just al contrari del que algú vol fer creure.* La qualitat de la llengua de l'escolarització és, doncs, transcendent.

Els infants petitois aprenen a parlar sentint com diu coses la gent gran. Això vol dir que la llengua s'aprèn per contagi: diríem que per una capacitat absorbent que tota persona té de fer seu el llenguatge ambiental. Amb els anys, els nois van a escola, on aprenen moltes coses, com ara la gramàtica de la llengua que parlen, amb què passen del coneixement oral espontani del llenguatge a tenir consciència científica de com són les estructures d'aquella llengua.

En el català hi ha un factor distorsionador. Les circumstàncies, els costums i les pressions socials han induït el noi català a adreçar-se als desconeguts en castellà i a sotmetre's al castellà en què li parli qualsevol interlocutor. Aquesta tendència ha arribat a l'escola: el cas és que els estudiants sovint parlen ells amb ells només en castellà. Deixem estar la indignitat, la subordinació, la submissió que això significa per al noi que, naturalment, essent català té com a parla pròpia la catalana.

Què pot fer l'escola en defensa dels drets naturals lingüístics de l'estudiant i del poble català?

Rebem influències lingüístiques des de nens fins a fer-nos vells. És per això que el llenguatge dels mitjans de comunicació, com que és encomanadís, és transcendent. Els locutors de ràdio i televisió són els nostres quotidians mestres lingüístics. Gran responsabilitat!

Però, on més hauríem de barrinar és a explicar-nos la causa per què molts escolars parlen, amb ells, en castellà, i trobar-hi reforma. Ara se m'acut que els mestres d'escola haurien de proposar que la classe de català consistís a fer parlar els alumnes sobre qualsevol qüestió que els fos d'interès. I que, durant la classe, opinant els uns i els altres, el debatessin, això sí: parlant necessàriament sols en català. El mestre fent de moderador, no pas corregint defectes lingüístics, sinó impulsant parers. Espero que, acostumant-los a parlar-se en català a classe, els inclinàriem i avesàriem a parlar-hi quan fossin a fora. Si més no, els creàriem un nou bon hàbit. ♦

Trias, néts de Joaquim, SA

TOTA LA VIDA FENT GALETES

Ctra. de Sils, 36
17430 Santa Coloma de Farners

Tel. 972 841213

Fax. 972 842414

www.triasbiscuits.com

e-mail: trias@triasbiscuits.com